

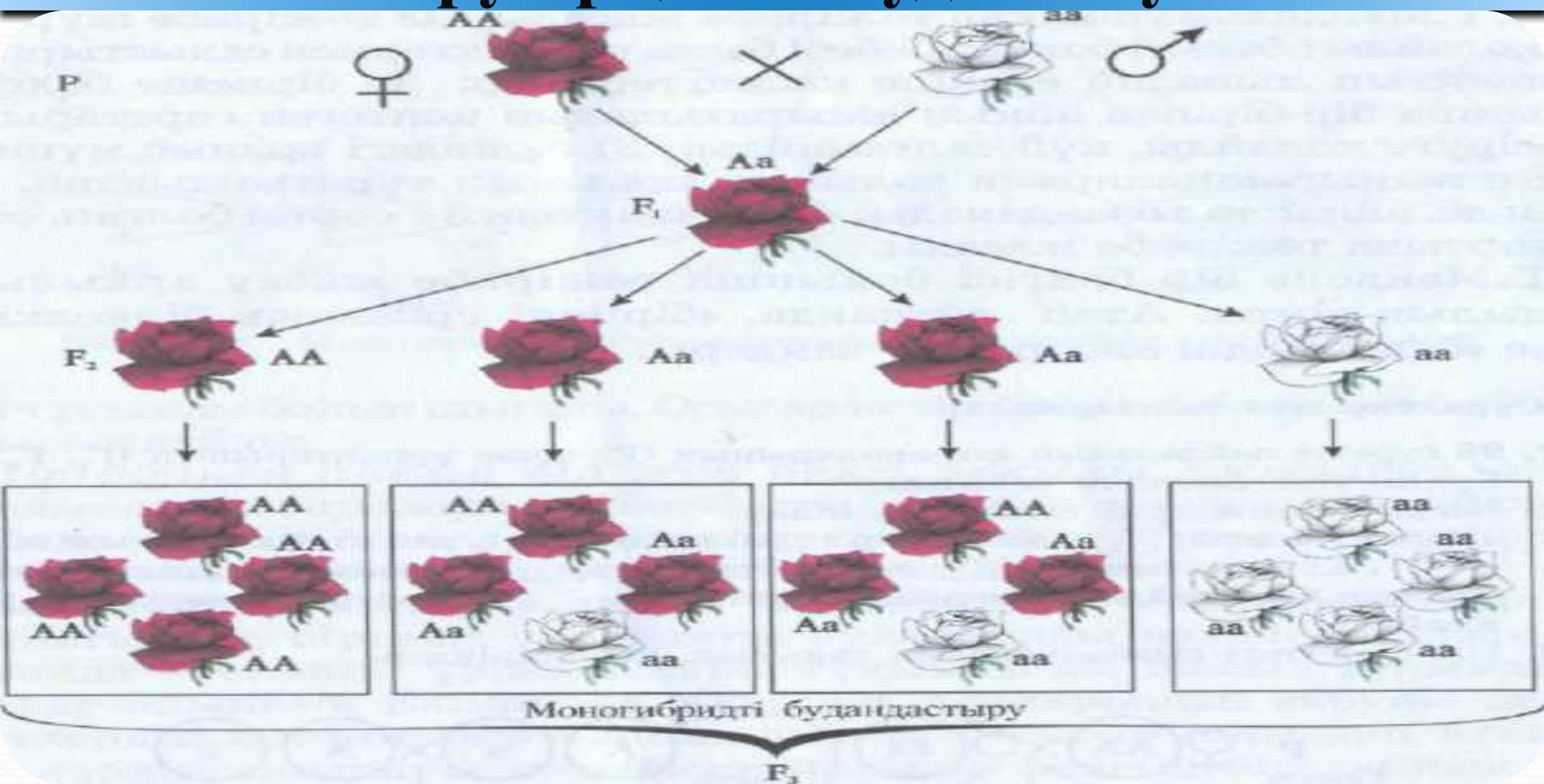
Тақырыбы: Сомалық гибридизацияны практикада қолдану

Орындаған: Кайырбек.Ж
Кенжеғалиев.А
Кетебаева.А
Молдажанова.А

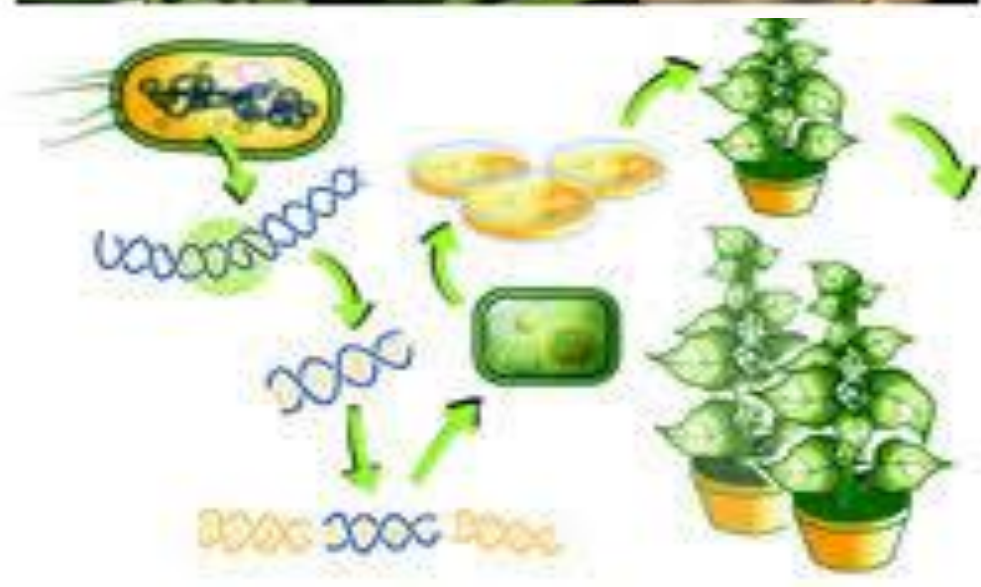
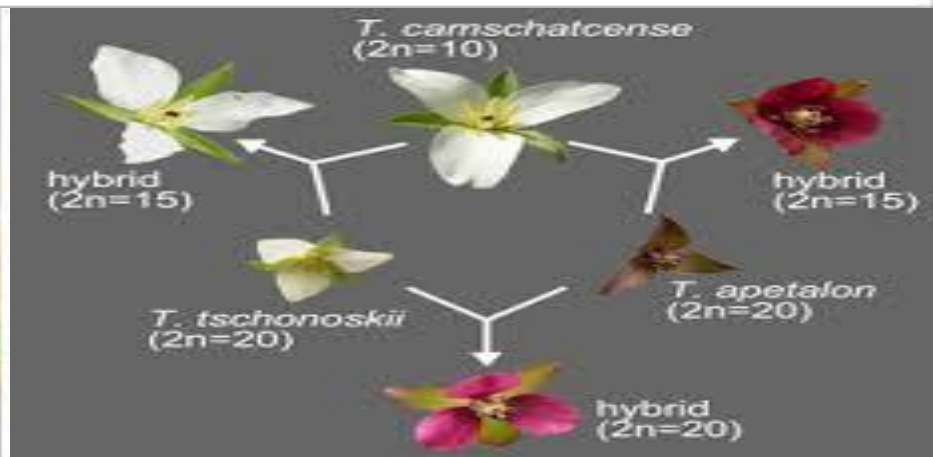
Топ: БТ-15-15
Тексерген: Өтеғалиева.Р.С

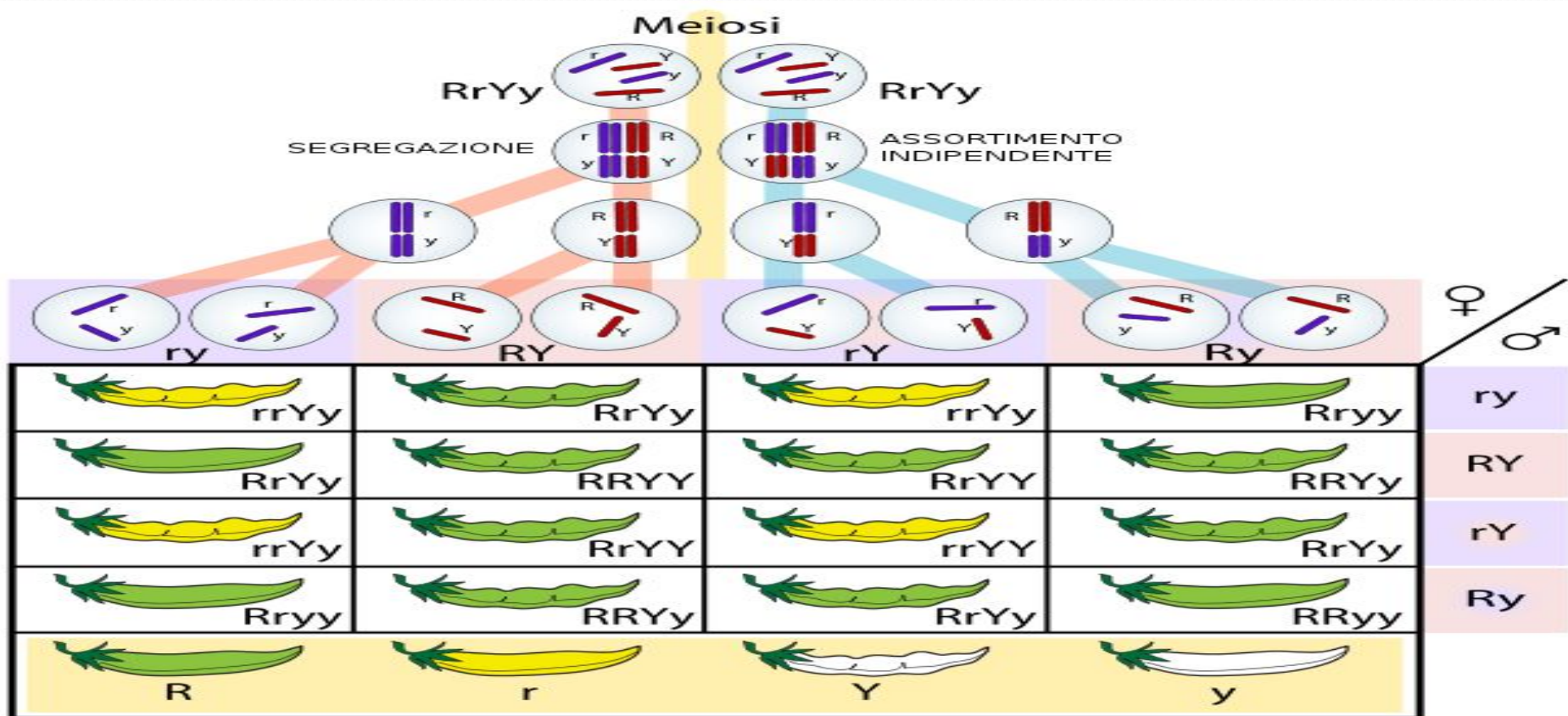
Будандастыру- тұқым қуалаушылық қасиеттерінде өзгешелігі бар екі организмді шағылыстыру арқылы будан алу.

Соматическая гибридизация

Будандастыру б.з.б. 2 мыңжылдықта белгілі болған , 18 ғасырдан бастап ғылыми жолға қойылды. 1760ж неміс ғалымы И.Г.Кельрейтер темекінің екі сортын қолдан будандастыру арқылы олардың буданын алған.

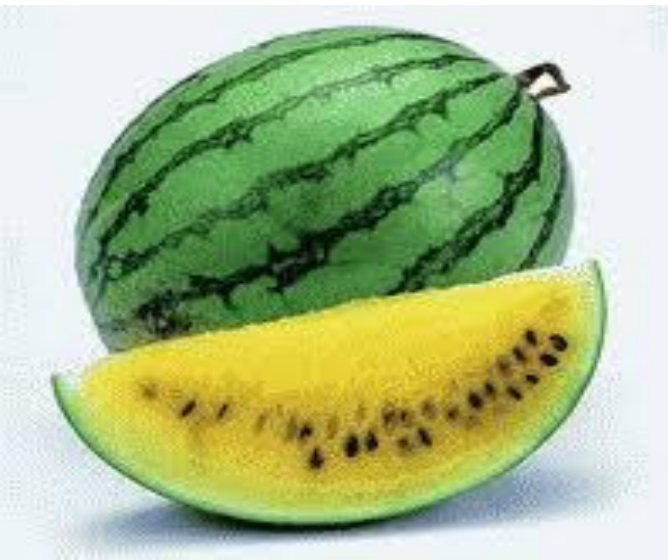

ӨСІМДІКТЕРДІ СОМАЛЫҚ
БУДАНДАСТЫРУ. Өсімдіктердің сомалық
жасушаларының протопластары қиылысып,
будан жасуша құрылады, ал одан
тотипатенттік қасиетке сүйене регенерация
арқылы будан организм шығады. Сондықтан
бұл әдіс будан өсімдіктің құрамынан нендей
қасиеттердің пайда болатынын білу үшін
генетикалық талдау жасауға ыңғайлы
болады. Сомалық будандастыру арқылы
өсімдіктерді генетикалық жағынан
жақсартуға болады.

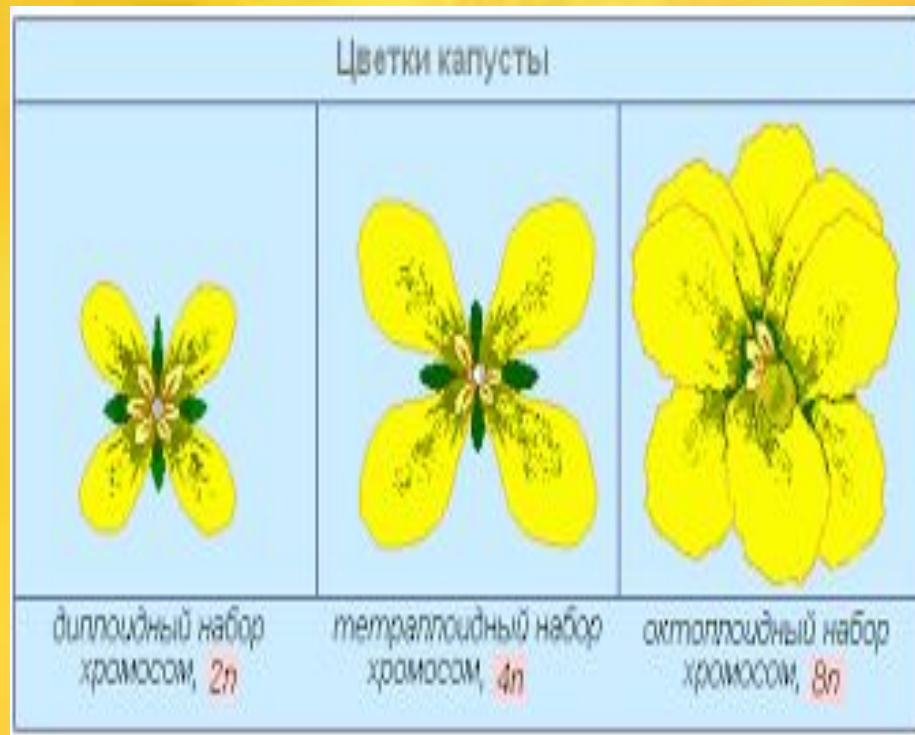
Сомалық будандастыруды селекцияда қолдану

Сомалық будандастыру цитология, генетика, молекулалық биология, физиология салаларында теориялық мәселелерді зерттеу үшін, сондай-ақ практикалық селекцияда қолданылады.

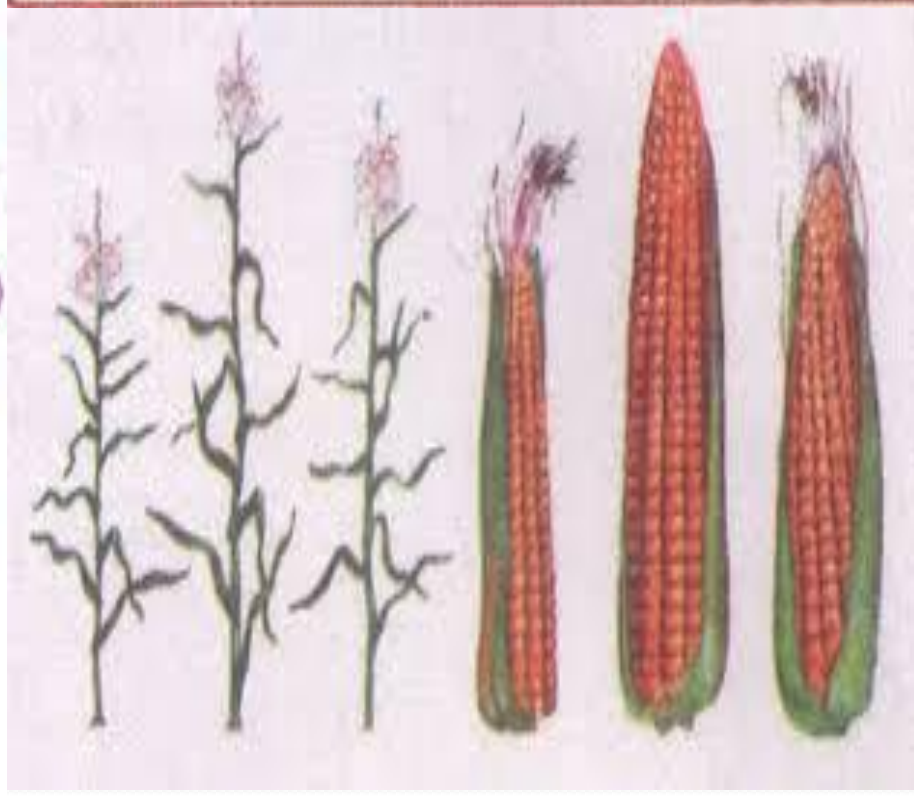
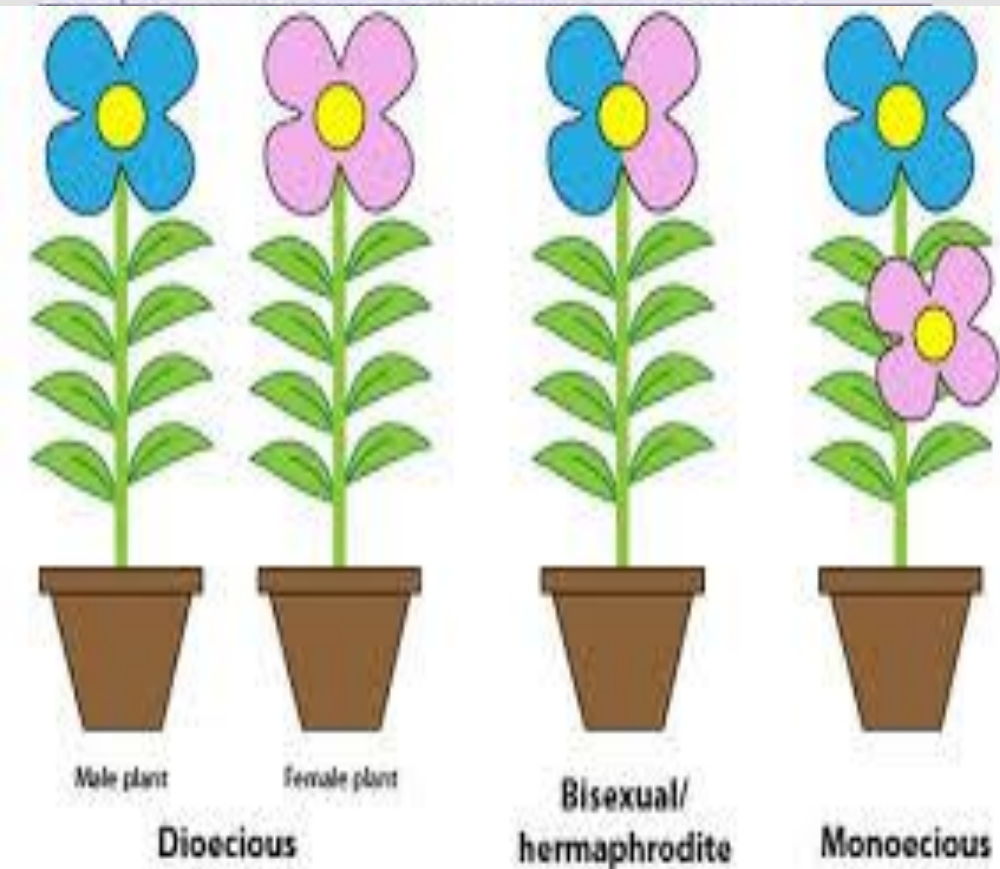
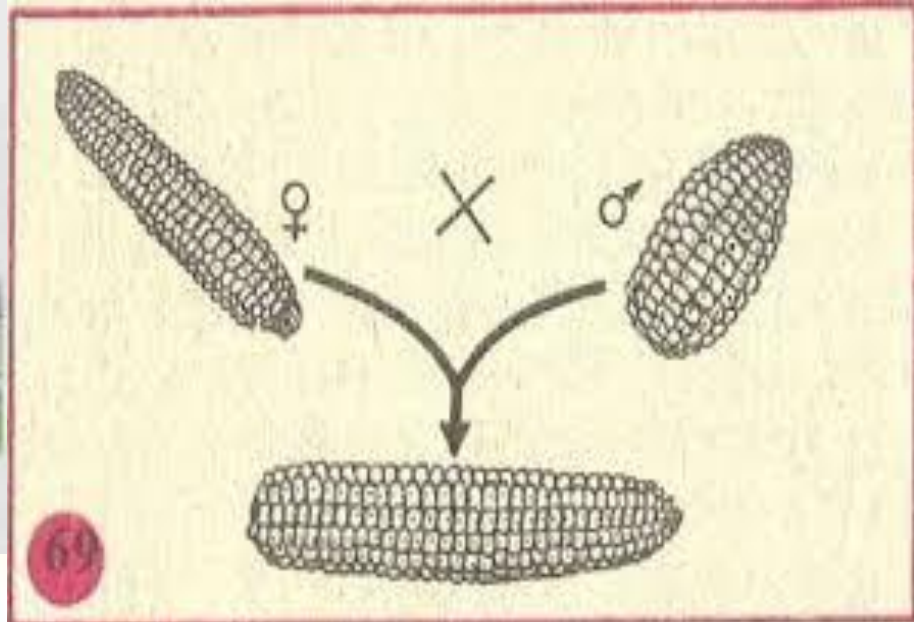

Сомалық будандастыру –селекция үшін өте жаңа технология. Ол жыныстық жолмен будандаса алмайтын өсімдіктердің формалары мен түрлерін будандастыруға мүмкіндік береді, яғни тұраралықгибридизация процесін шектейтін генетикалық сыйымсыздықты жеңе алады

Гибридизация (инбридинг, последовательность этапов скрещивание риса)

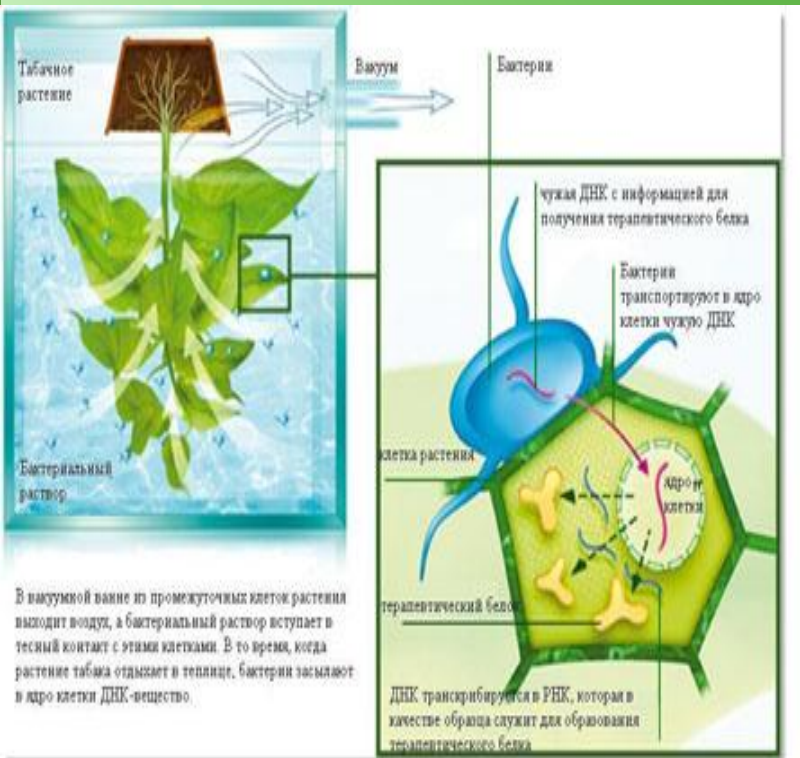
Сомалық будандарды селекция процесінде пайдалану үшін олар гүлдеуге және тұқым беруге қабілетті болуы қажет, өйткені сорт шығу шығару үшін бірнеше ұрпақ кері қайтара аталық немесе аналық будандастыруға түседі. Ұрпақсыз буданның селекцияға пайдасы жоқ

Сомалық будандастырудың практикалық жетістіктері *Nicotiana, Solanum, Datura* туыстары ішіндегі тұраралық будандарды шығарумен байланысты болады.

Мысалы ,практикалық селекция үшін бағалы темекінің кейбір жабайы түрлері шаруашылыққа құнды *Nicotiana tabacum* сортымен жыныстық жолмен будандаспайды .Ал парасексуалдық будандастыру арқылы ұрпақ беруге қабілетті амфидиплоидтық өсімдіктер алып,кейін олар селекция жұмыстарында пайдаланылады

- Сасықмеңдуананың өнеркіәсіпте қолданылатын мол алқалойдты сорттарын шығаруды селекция жұмыстарында сомалық будандар қолданылады.
- О.Шидер 1978ж сасықмеңдуананың жыныстық будандасуға қабілетсіз түрлерінің протопласттарын қосып, нормалы ұрық бере алатын сомалық будандарды алды, және де олардың құрамында скополамин алкалоиды 20-25пайыздан артық болды.

Рис. 4. Приписка.

Сомалық клеткаларды будандастыру арқылы селекция үшін бағалы формалары алынды. Мысалы, картоптың екепке түрі мен жабайы түрі арасындағы сомалық бірданының шаруашылыққа құнды қасиеттері болғандықтан ол будан селекция жұмыстарында пайдаланылады

Сомалық будандардың артықшылығы мынада;

1.әдеттегі жыныстық жолмен будандаспайтын филогенезде түпкі тектері алыс жатқан өсімдік түрлерін будандастыру

2.асимметриялық будандарды алу,оларды аналық немесе аталық біреуінің гендер жиынтығы толығымен болса,екіншісінің бірнеше хромосомалары болады

4. ата-аналық идиотиптері толығымен болатын будандарды алу

5. ядродан тыс цитоплазмалық гендері бойынша гомозиготаларды алу

6. генеративтік жүйелерінің сыйымсыздығын жеңу.

*Назарларыңызға
РАХМЕТ!*